

काङ्क्षीं विभ्राणः कृष्णप्रोषोऽरुणाननः । रोचनावसनो-
पेतो विद्वकर्णस्त्रिलोचनः । वज्रवैदूर्यभूषाढः कटि-
सूत्रसमन्वितः । जटां त्रिवलयं विभ्रत् दिग्भुजः प-
रितो बली । अक्षसूत्रं यमादिस्थे द्वितीये बाणमेव
च । तृतीये पङ्कजं हस्ते चतुर्थे कुलिशं शये । पञ्चमे
परशुं पाणौ वामादौ चामृतं घटम् । द्वितीये कार्मुकं
चैव तृतीये पात्रसूतम् । चतुर्थे कुलिशं चैव पञ्चमे
पाशमेव च । विभ्रद्विजयसौख्याय लक्ष्मीसन्तानद्वये ।

सिद्धे: “कथ्यते चाधुना योगः सिद्धिनामा तु षोडशः । पाद-
जङ्घारुणचोद्रे श्वेतवर्णः शुभाननः । दिग्भुजो लो-
हितप्रोषो लोहितनिहिताम्बरः । सुक्ताहारमणि-
स्पर्शभूषणः सोनकुण्डलः । श्रीफलं प्रथमे दत्ते द्वितीये
चैव पङ्कजम् । तृतीये पुस्तकं हस्ते चतुर्थे बाणमेव
च । पञ्चमे च ध्वजं हस्ते वामे पात्रमिहादिमे ।
द्वितीये चामृतं कुम्भं तृतीये चैव चामरम् । चतुर्थे
चैव कोदण्डं पताकामिह पञ्चमे । दधानः सिद्धये नृणां
वाञ्छितार्थस्य सिद्धिदः” । (अस्याष्टगित्यपरनाम)

व्यतीपातस्य “व्यतीपाताभिधचैव योगः सप्तदशस्त्वह । क-
ण्ठेन लोहितचायं श्वेतप्रोषोऽलिभाननः । शुद्धमा-
ञ्जितवसनो नीलस्पर्शभूषणः । अष्टादशभुजो देवो
भुक्तुटीकुटिलाननः । दात्रमाकर्षादिमे हस्ते द्वितीये लोह
भेदनम् । अक्षसूत्रं तृतीये तु त्र्यं बाणं मनोहरम् ।
पञ्चमे शङ्खलां लौहीं षष्ठे कवचमेव च । सप्तमे सु-
दुगरं हस्ते पङ्कजं चाष्टमे करे । कुहालं नवमे हस्ते
शङ्क्रकामादिमोचरे । पात्रं द्वितीयके चैव स्पर्शकुम्भं
तृतीयके । चतुर्थे कार्मुकं पाणौ पञ्चमे कर्त्तिकामिह ।
सप्तमन्तु करे षष्ठे सप्तमे टङ्कमेव च । अष्टमे च ध्वजं
हस्ते नवमे प्राङ्मुटं शये । दधानो वैरिगणैश्च ध्वस्तये
चैव सत्यये । यज्वनः पुत्रसन्तत्यै लक्ष्मीभोगसुखाय च
वरीयसः “अष्टादशो वरीयांश्च कथ्यते योग उत्तमः । आ-
कण्ठशुभ्रवर्णस्तु लोहितप्रोष एव च । श्वेतवर्त्तो वि-
शालाक्षो लम्बकर्णोऽर्ककुण्डलः । स्पर्शभरणभूषाढो
लक्ष्णानेकसंयुतः । अक्षसूत्रं यमादिस्थे द्वितीये वीज-
पूरकम् । चन्द्रहासं तृतीये तु त्र्यं बाणं कराम्बुजे ।
पञ्चमे शङ्खमलैव षष्ठे परशुमेव च । सप्तमे सुदुरं हस्ते
चाष्टमे दात्रमेव च । नवमे चात्र वै शङ्खं दशमे
कमलं करे । एकादशे पवित्रात्र द्वादशे हस्तमेव च ।
दशमे त्रयोदशे हस्ते शक्तिमस्तं चतुर्दशे । कजं पञ्च-

दशे हस्ते षोडशेऽथ त्रिभूलकम् । घटं वामादिमे पाणौ
पात्रमत्र द्वितीयके । तृतीये खेटकश्चैव त्र्यं कार्मुकमेव
च । चक्रान्तु पञ्चमे हस्ते षष्ठे चैव कुठारकम् । सप्तमे
टङ्कमलैव चामरचाष्टमे शये । नवमे डमरुश्चैव दशमे
चात्र वल्लकीम् । एकादशे शृङ्गिश्चैव द्वादशे सुवलं
शये । त्रयोदशे तु वै पाशं गदामत्र चतुर्दशे । दर्पणं
तिथिमे हस्ते ध्वजमलैव षोडशे । दधानः श्रेयसे
भूत्यै सर्वभोगसुखाय च” ।

परिचय “एकोनविंशकश्चात्र कथ्यते परिचोऽनघ ! । पादजा-
न्वन्तशुभ्रोऽसौ श्वेतवर्त्तो जटाधरः । मध्यारुणोदरे
नीलरेखासंयुत एव च । नीलाम्बरो महासखो हेम-
रत्नजकुण्डलः । सुवर्णभूषणोपेतो षड्भुजः क्रूर-
दर्शनः । गदामाकर्षादिमे हस्ते द्वितीये परिधं शये ।
तृतीये कमलं पाणौ वामादौ पात्रमेव च । द्वितीये
पट्टिशं हस्ते तृतीये चात्र वै ध्वजम् । विभ्राणः शत्रु-
नाशाय दुष्टभीतिनिवृत्तये” ।

शिष्यस्य “अथ विंशतमो योगः शिवाख्यश्चात्र कथ्यते ।
शुभ्रवर्णस्त्रिनेत्रस्तु सौत्तिकामरणान्वितः । दक्षिणे प्र-
थमे हस्ते वीजपूरं मनोहरम् । अक्षसूत्रं द्वितीये
च तृतीये कम्बुमेव च । चतुर्थे सायकं हस्ते पञ्चमे
चन्द्रहासकम् । सुदुगरश्च करे षष्ठे सप्तमे परशुं शये ।
कुहालमष्टमे पाणौ नवमे दात्रमेव च । दशमे चात्र वै
शङ्खं पविमेकादशे त्विह । द्वादशे पञ्चशाखां वै
लोहभेदनमेव च । त्रयोदशे हलश्चैव शक्तिमस्तं
चतुर्दशे । करे पञ्चदशे दण्डं षोडशे चाम्बुजं त्विह ।
त्रिगुलं सनिचन्द्रे (१७) च वसुचन्द्रे (१८) च तोमरम् ।
वामादिमे शये पात्रं द्वितीये चामृतं घटम् । तृतीये
चक्रमलैव चतुर्थे वै शरासनम् । पञ्चमे खेटकं हस्ते
षष्ठे टङ्कं कराम्बुजे । कुठारं सप्तमे पाणौ प्राङ्मुट-
चाष्टमे त्विह । नवमे चामरं शुभ्रं दशमे डमरुन्त्विह ।
शृङ्गमेकादशे हस्ते द्वादशे चैव दर्पणम् । अष्टादशे
शये कुलं विभ्राणः शान्तिद्वये” । (अत्र त्रयोदशादिषप्-
दशान्तवामहस्तानां चिह्नवाक्यानि सङ्गितपुस्तके पतितानि
विश्वकर्मशास्त्रे दृष्टानि) ।

सिद्धस्य “एकविंशोऽधुना योगः सिद्धनामाभिधीयते । जया-
कुसुमसङ्काशः शुभ्ररेखात्रयोदरः । जटामिरदभस्तस्य
सुकटः खण्डचन्द्रयुक् । गोणशुभ्रांशुकोपेतः स्फाटि-
कामरणान्वितः । वसुपञ्चभुजः ३८ सौम्यस्तुन्दिहः सर्व-